

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

55-1

BRNO 2014

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 55
Volume 55

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková,
Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design s.r.o.

Software
Software

Adobe InDesign CS6

Fotografie na obálce
Cover Photography

Hostěradice, okr. Znojmo. Sestava nádob s kremací ze žárového hrobu
kultury zvoncovitých pohárů. (viz obr. 10 na str. 59)

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2014
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2014 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

KYJOV (K. Ú. BOHUSLAVICE U KYJOVA, OKR. HODONÍN)

„Šotnery“. MMK. Rondel. Povrchový průzkum.

V průběhu geomagnetického průzkumu zaměřeného na ověření růstových příznaků v podobě trojitého rondelu na vysokém návrší Šotnery se podařilo získat další datovatelný materiál. Trať Šotnery je lokalizována asi 1,3 km severozápadně od středu obce.

Lokalita kultury moravské malované keramiky je známá již z povrchových prospekcií, které byly i vyhodnoceny (Šmarda 2007, 11–16). Mimo kolekci keramiky a několika kusů štípané industrie byla nalezena i týlová část kamenné lichoběžníkové sekery.

Důležité pozorování bylo učiněno v hlubokém úvozu procházejícím severojižním směrem západním okrajem lokality. V jednom místě je ve východním profilu zřetelný tmavý obrys výplně jednoho z příkopů rondelu. Dokumentace tohoto erodovaného příkopu bude provedena v následujícím roce.

Miroslav Daňhel

Literatura

Šmarda, J. 2007: *Nové lokality s moravskou malovanou keramikou na jižním okraji Chřibů*. Rkp. bakalářské diplomové práce. Uloženo: Knihovna Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Brno.

Resumé

A new collection of pottery fragments, chipped stone industry and a polished stone axe were found during a surface survey which was carried out together with a geomagnetic prospection of a Neolithic rondel enclosure (Moravian Painted Ware culture). A deep hollow way eroded one of the ditches of the enclosure. A documentantion of this eroded ditch will be carried out next year.

KYJOVICE (OKR. ZNOJMO)

„Sutny IV.“ LnK. Sídliště. Systematický výzkum.

V létě roku 2013 pokračoval systematický výzkum půdorysu domu kultury s lineární keramikou v poloze „Sutny IV“ u Kyjovic na Znojemsku. Výzkum navázal na předchozí sezonu, kdy byla exkavace stavebního komplexu domu započata. V roce 2013 byla zkoumaná plocha rozšířena o další čtverce podle stanovené čtvercové sítě (Vostrovská *et al.* 2012, 132). Postupně byly odkryty čtverce 8d, 9c, 9d, 9e a 10c v sektoru

T9 a čtverec 1c v sektoru T10 za účelem zachycení severní poloviny půdorysu kůlové konstrukce a dokopání objektu č. 816. Dokumentace probíhala za použití totální stanice, digitální fotogrammetrie a následné digitalizace v programu GIS. Průběžně s terénními pracemi probíhalo laboratorní zpracovávání získaného materiálu a plavení vzorků půdy z výplní zahloubených objektů na sítěch o průměru ok 0,25 a 1 mm. V závislosti na půdních kontextech byly také systematicky odebrány vzorky na zjišťování přítomnosti fosfátů.

Postupným odkryvem čtverců 10c a 1c byly zachyceny kůlové jámy doplňující řady domu kůlové konstrukce, zjištěných během předchozí sezony. Na základě rozmístění nově objevených kůlových jam bylo možné definovat pravděpodobný severní okraj dlouhého domu. Po finálním začištění celé plochy byl téměř kompletní půdorys jasně rozpoznatelný (obr. 4), celková délka činila 15,2 m a šířka 6,8 m. Ve čtverci 10c byl rovněž prozkoumán zahloubený objekt č. 818. Objekt byl obecně označen jako jáma sídlištního kontextu, bez bližšího určení jeho funkce. Ani získaný materiál z jeho výplně neumožnil přesněji definovat původní účel této jámy.

V rámci čtverců 9d a 9e byla dokončena exkavace objektu č. 816. Rozsáhlý objekt dlouhý téměř osm metrů a široký dva a půl metru nepravidelného protáhlého půdorysu svou severojižní orientací kopíroval půdorys dlouhého domu. Získaný materiál lze bezpečně datovat do LnK. Součástí objektu (respektive jeho severní poloviny) byla, vzhledem k přítomnosti velkých bloků mazanice a silně propálené vrstvy půdy, pravděpodobně pec. Bylo zde rozpoznáno několik kusů mazanice náležejících do subkategorie I/1 (Lička 2011, 74). Jedná se o zlomky, které mají jednu stranu rovnou a stěny zabarvené do plavých odstínů, někdy se dochovává bělavá vrstvička vysráženého CaCO₃. Tyto zlomky mazanice pravděpodobně pocházejí ze dna zmíněné pece. Současně v tomto místě byla také zaznamenána velká koncentrace fragmentů keramiky. Pro co nejpřesnější dokumentaci byla tato nálezová situace zvlášť pečlivě dokumentována, každý zlomek byl pak zaměřen totální stanicí. Při západním okraji objektu byly zjištěny další kůlové jámy, tvořící pravděpodobně blíže neurčitelný nadzemní konstrukční prvek.

Ve čtverci 9d byl zachycen objekt č. 817, který zasahoval i do čtverce 8d. Tento objekt téměř pravidelného kruhového půdorysu a mísovitého profilu byl označen jako jáma sídlištního kontextu. Kromě množství keramiky, několika kusů štípané kamenné industrie a osteologického materiálu objekt obsahoval zejména značný počet kamenů ležících v nepravidelných řadách nad sebou. Celá situace byla rovněž podrobně zdokumentována. Ve čtverci 9c bylo zachyceno pouze několik kůlových jam neurčitého původu.

Systematický výzkum roku 2013 poskytl důležitě informace pro ucelení interpretace půdorysu domu nadzemní kůlové konstrukce kultury s LnK. Díky rozšíření zájmové plochy bylo rovněž možné sledovat bezprostřední okolí domu a aktivity s ním spojené (pec, stavební jámy – lemující zejména západní stranu domu). Tato nálezková situace může přinést další poznatky k problematice charakteru sídlišť kultury s LnK na Moravě. Realizace výzkumu a následné zpracování výsledků bylo finančně podpořeno z projektu specifického výzkumu Archeologická terénní prospekce, exkavace, dokumentace a muzejní prezentace II (MUNI/A/0707/2012).

Zdeněk Hájek, Eliška Kazdová, Martin Kuča

Literatura

Lička, M. 2011: *Osídlení kultury s lineární keramikou v Kosoři, okr. Praha-západ*. Fontes Archaeologici Pragenses 37. Praha: Národní muzeum.

Vostrovska, I., Hájek, Z., Šabatová, K., Kazdová, E., Kuča, M., Trampota, F., 2012: Kyjovice (okr. Znojmo). *Přehled výzkumů* 53(1), 132–134.

Obr. 4. Kyjovice “Sutny IV”. Pohled na zkoumanou plochu od severu.

Fig. 4. Kyjovice “Sutny IV”. The northern view of the excavated area.

Resumé

In 2013 the excavation of an LBK post-built house plan continued. The area under investigation was extended by further five squares and a part of a sixth square according to the square grid system used with the given locality. This extension enabled to capture the northern part of the house plan and to finish the excavation of the feature 816. Features no. 817, 818

were also excavated and some other postholes which do not directly relate to the house plan. The excavations were documented by using a total station, digital photogrammetry and GIS processing. Soil samples for flotation and phosphate analysis were also taken. The obtained material can undoubtedly be identified as the LBK.

LEDNICE (K. Ú. LEDNICE NA MORAVĚ, OKR. BŘECLAV)

Lednicko-valtický areál (zámecká jízdárna). LnK. Sídliště. Záchranný archeologický výzkum.

Záchranný archeologický výzkum zámecké jízdárny v Lednici, která je součástí areálu NKP Zámek Lednice a památky UNESCO Lednicko-valtický areál, byl v roce 2012 vyvolán adaptací objektu na multifunkční centrum. Samotný výzkum, který byl realizován obecně prospěšnou společností Archaia Brno pokračoval i v roce 2013 (podrobněji viz kap. Středověk).

Vlastní prostor jízdárny se nachází cca 200 m severně od dnešního centra obce Lednice a jihovýchodně od něj se nachází lednický zámek. Lokalita se nachází na pravobřežní terase ramena Dyje v nadmořské výšce 167,5-168,5 m se sklonem v severním směru. Terén přechází poměrně příkře do údolní nivy ramena Dyje v nadmořské výšce 161,5 m.

Nálezy odkryté na ploše záchranného archeologického výzkumu, především v jižních křídlech jízdárny (plochy A, B) a na přilehlé části nádvoří, náleží do neolitu, kultuře s lineární keramikou. Osídlení má sídlištní charakter a je reprezentováno pouze zahloubenými jámami. Ve výplních jam byly nalezeny fragmenty keramických nádob s rytou výzdobou rýh s důlky datované do mladšího stupně kultury s lineární keramikou.

Hynek Zbránek

Literatura

Zbránek, H. 2013: *Zámecká jízdárna v Lednici- multifunkční centrum*. Rkp. nálezkové zprávy 22/2013. Uloženo: Archiv nálezkových zpráv, Archaia Brno, o.p.s.

Resumé

Lednice (Bez. Břeclav). Kulturlandschaft Lednice -Valtice. LBK. Siedlung. Rettungsgrabung.